

11 คำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับ???? "ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 "

นำเสนอเมื่อ : 19 ก.ค. 2552

ข้อมูลไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 (สำนักจัดการความรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข)

1. หากเรามีอาการป่วยสงสัยจะเป็นไข้หวัดใหญ่ เราควรรีบไปพบแพทย์ทันทีหรือไม่?

ตอบ

หากเรามีอาการป่วยสงสัยจะเป็นไข้หวัดใหญ่ให้ตรวจสอบว่าเราจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือไม่ นั่นคือเราเป็นผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคปอดเรื้อรัง โรคหลอดเลือดหัวใจ หอบหืด เป็นต้น

* ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ เช่น ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้ป่วยโรคเลือด ผู้ที่รับประทานยากดภูมิคุ้มกัน เป็นต้น

- * หญิงตั้งครรภ์
- * ผู้ที่เป็นโรคอ้วน
- * กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 65 ปี
- * เด็กที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี

เราเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่โรคจะรุนแรง เราควรรีบไปพบแพทย์

หากเราไม่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง เรายังไม่จำเป็นต้องไปพบแพทย์ในทันที เราสามารถพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านได้ รับประทานยาตามอาการ เช่น ไข้ มีไข้ ก็ให้รับประทานยาพาราเซตามอล และเช็ดตัวด้วยน้ำอุ่น หรือถ้ามีอาการไอมาก ก็ให้ดื่มน้ำมากๆ เป็นต้น หากไข้ไม่ลด อาการไม่ดีขึ้นภายใน 3 วัน หรือเริ่มมีอาการที่บ่งว่าจะมีอาการรุนแรง (เช่น ผู้ป่วยที่หายใจเร็ว (อายุน้อยกว่า 2 เดือน หายใจเร็วกว่า 60 ครั้งต่อนาที อายุ 2 เดือนถึง 1 ปี หายใจเร็วกว่า 50 ครั้งต่อนาที อายุ 1-5 ปี หายใจเร็วกว่า 40 ครั้งต่อนาที อายุมากกว่า 5 ปี หายใจเร็วกว่า 30 ครั้งต่อนาที) ไข้ไม่ลดใน 3 วัน อาเจียนมาก รับประทานไม่ได้ เป็นต้น) จึงควรไปพบแพทย์

หากเราไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงที่จะมีอาการรุนแรงจากการป่วยด้วยไข้หวัดใหญ่ การไปพบแพทย์จะทำให้เราเพิ่มความเสี่ยงในการรับเชื้อจากผู้ป่วยอื่นที่โรงพยาบาล และยังไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ เพิ่มเติม เนื่องจากแพทย์ก็จะแนะนำให้เรากลับมาพักผ่อนที่บ้าน ให้อาหารรักษาตามอาการ และแนะนำให้เราคอยเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของอาการของโรคอยู่ดี

2. เราจำเป็นต้องได้รับยาต้านไวรัสหรือไม่?

ตอบ

เนื่องจากผู้ที่ป่วยด้วยโรคนี้ส่วนใหญ่จะหายได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องได้รับยาต้านไวรัส กระทรวงสาธารณสุข จึงไม่ได้แนะนำให้ใช้ยาต้านไวรัสในผู้ป่วยที่สงสัยจะป่วย ด้วยไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1 เอ็น1 การให้ยาอย่างกว้างขวางในผู้ที่ไม่จำเป็นต้องได้รับยา นอกจากจะเป็นการสิ้นเปลืองแล้ว ยังอาจจะทำให้เชื้อดื้อยาได้เร็วขึ้นอีกด้วย

กลุ่มผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับยา ได้แก่

1. ผู้ป่วยไขหวัดใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่โรคจะรุนแรง ได้แก่
  - * ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคปอดเรื้อรัง โรคหลอดเลือดหัวใจ หอบหืด เป็นต้น
  - * ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ เช่น ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้ป่วยโรคเลือด ผู้ที่รับประทานยากดภูมิคุ้มกัน เป็นต้น
  - * หญิงตั้งครรภ์
  - * ผู้ที่เป็นโรคอ้วน
  - * กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 65 ปี
  - * เด็กที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี
2. ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง (เช่น ผู้ป่วยที่หายใจเร็ว (อายุน้อยกว่า 2 เดือน หายใจเร็วกว่า 60 ครั้งต่อนาที อายุ 2 เดือนถึง 1 ปี หายใจเร็วกว่า 50 ครั้งต่อนาที อายุ 1-5 ปี หายใจเร็วกว่า 40 ครั้งต่อนาที อายุมากกว่า 5 ปี หายใจเร็วกว่า 30 ครั้งต่อนาที) หายใจลำบาก เหนื่อย หอบ อาเจียนมาก รับประทานอาหารไม่ได้ เป็นต้น
3. ผู้ป่วยที่อาการไข้หรืออาการป่วยไม่ดีขึ้นใน 3 วัน

3. หากเราป่วยด้วยอาการที่คล้ายไขหวัดใหญ่ เราจำเป็นต้องได้รับการตรวจเพื่อยืนยันเชื้อหรือไม่?

ตอบ

ในปัจจุบันที่เชื้อไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1 เอ็น1 ได้ระบาดขยายวงกว้างออกไปเรื่อยๆ การตรวจว่าเราติดเชื้อไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1 เอ็น1 หรือไม่มีความจำเป็นน้อยลงมาก การตรวจหรือไม่ตรวจไม่ได้เปลี่ยนแปลงแนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วย ดังนั้น ในปัจจุบันในพื้นที่ที่มีการยืนยันการแพร่ระบาดของโรคชัดเจนแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีการตรวจยืนยันการติดเชื้อก่อนให้การรักษาแต่อย่างใด

4. ในปัจจุบัน ได้มีโรงพยาบาลโดยเฉพาะโรงพยาบาลเอกชนหลายแห่ง ได้แนะนำให้ผู้ป่วยตรวจคัดกรองการติดเชื้อ ด้วยชุดการตรวจสอบการติดเชื้อที่ไหลผลเร็ว หากเราป่วยด้วยอาการที่คล้ายไขหวัดใหญ่ เราควรตรวจด้วยชุดทดสอบไหลผลเร็วเหล่านี้หรือไม่

ตอบ

ไม่จำเป็น การตรวจหรือไม่ตรวจไม่ได้เปลี่ยนแปลงแนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วย นั่นคือ ไม่ว่าผลจะออกมาเช่นไร แนวทางการรักษาก็ยังคงเป็นเช่นเดิม (เหมือนขอ 1)

นอกจากจะเป็นการเปลี่ยนแปลงโดยไม่จำเป็นแล้ว การตรวจดังกล่าวยังไม่ถือเป็นวิธีที่มาตรฐาน กล่าวคือ การตรวจยังมีความผิดพลาดค่อนข้างสูง นั่นคือ หากมีผู้ป่วยที่ป่วยด้วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1 เอ็น1 จริง 100 คน การตรวจด้วยชุดทดสอบให้ผลเร็วจะให้ผลบวกถูกต้องน้อยกว่า 50 คน นั่นคือ ชุดทดสอบจะบอกว่าผู้ป่วยไม่ติดเชื้อสูงถึงกว่า 50 คนทั้งที่ผู้ป่วยติดเชื้อ การให้ผลผิดพลาดที่สูงมากขนาดนี้ อาจทำให้ผู้ป่วยที่ป่วยจริงเมื่อทราบผลว่าตัวเองไม่ติดเชื้อวางใจ ไม่ดูแลรักษาตัวเองหรือไม่ติดตามเฝ้าระวังอาการของตัวเองให้เหมาะสม จนอาจเกิดอาการรุนแรงตามมาได้

★ 5. เราควรพักพื้นที่บ้านนานเท่าไร?

ตอบ

ผู้ป่วยควรหยุดงานและพักพื้นที่อยู่กับบ้าน หลีกเลี่ยงการพบปะ คลุกคลีกับผู้อื่นเป็นเวลาอย่างน้อย 7 วัน หากครบ 7 วันแล้วยังคงมีอาการบางอย่างหลงเหลืออยู่บ้าง ก็ให้พักพื้นที่อยู่กับบ้าน และหลีกเลี่ยงการพบปะ คลุกคลีกับผู้อื่นต่อไปอีก จนกว่าอาการจะหายสนิทแล้ว 1 วัน

★ 6. ผู้ที่เป็นโรคอ้วนเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดอาการรุนแรงหรือไม่?

ตอบ

ผู้ที่เป็นโรคอ้วนมีโอกาสที่จะเกิดอาการรุนแรงได้สูงกว่าคนปกติทั่วไปที่แข็งแรงดี ดังนั้นหากผู้ที่เป็นโรคอ้วนป่วยด้วยอาการที่สงสัยจะเป็นไข้หวัดใหญ่ ก็ควรไปพบแพทย์ทันที

★ 7. หากเราเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะมีอาการรุนแรง และยังไม่ติดเชื้อ เราควรต้องป้องกันอะไรเป็นพิเศษ (เช่น การสวมใส่หน้ากากอนามัย) หรือไม่?

ตอบ

ไม่จำเป็นต้องป้องกันอะไรเพิ่มเติมเป็นพิเศษ และไม่จำเป็นต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยในที่ชุมชน เนื่องจากหน้ากากอนามัยไม่สามารถป้องกันการติดเชื้อได้ หน้ากากอนามัยเป็นเพียงเครื่องมือที่ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อ (นั่นคือ ผู้ที่ควรสวมใส่คือผู้ป่วย)

การล้างมือบ่อยๆ และการหลีกเลี่ยงการขยี้ตา แคะจมูก หรือนำนิ้วเข้าปาก

เพื่อลดโอกาสการนำเชื้อจากมือเข้าสู่ร่างกาย เป็นมาตรการในการป้องกันโรคที่สำคัญในกลุ่มผู้ที่ยังไม่ป่วย นอกจากนี้กลุ่มประชากรกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะผู้ที่มีภูมิิตานทานต่ำมากๆ ควร

1. หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด หรือสถานที่ที่อากาศถ่ายเทไม่สะดวก
2. หลีกเลี่ยงการไปเยี่ยมผู้ป่วยที่สงสัยว่าจะป่วยด้วยไข้หวัดใหญ่

8. หากเราไม่ใช่กลุ่มเสี่ยง แปลว่าเราจะไม่มีโอกาสเสียชีวิตใช่หรือไม่

ตอบ

ไม่ใช่ผู้ป่วยที่ไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงก็มีโอกาสเสียชีวิตเช่นกัน แต่โอกาสที่จะมีอาการรุนแรงและเสียชีวิตในกลุ่มที่ไม่ได้มีความเสี่ยงจะต่ำกว่ากลุ่มเสี่ยง ข้อมูลจากประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงวารวอยละ 30 ของผู้ที่เสียชีวิตทั้งหมดเป็นผู้ที่ไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง และมีสุขภาพแข็งแรงก่อนที่จะป่วยด้วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1 เอ็น1

9. ยาดานไวรัสโอเซลทามิเวียร์ในไทย ขณะนี้มีพอเพียงหรือไม่

ตอบ

ในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค ได้สำรองยาดานไวรัสโอเซลทามิเวียร์ไว้จำนวนหนึ่ง (ประมาณ 400,000 เม็ด) และมีแผนจะจัดซื้อเพิ่มตามความจำเป็น ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขได้สำรองยาไว้เพียงพอสำหรับการใช้กับผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับยา ตามแนวทางการใช้ยาดานไวรัสที่ใดกล่าวถึงแล้วข้างตน (ขอ 2)

10. สมาชิกในครอบครัวที่สบายดี ไม่ป่วย ควรใส่หน้ากากอนามัยหรือไม่

ตอบ

ผู้ที่ควรสวมใส่หน้ากากอนามัยคือผู้ป่วย เนื่องจากการใส่หน้ากากอนามัยสามารถป้องกันการกระจายของน้ำมูกและน้ำลายเวลาที่ผู้ป่วยไอหรือจามได้ดี กระทรวงสาธารณสุขไม่แนะนำให้สวมใส่หน้ากากอนามัยในผู้ที่ยังไม่มีอาการป่วย

11. หากมีสมาชิกในครอบครัวป่วยเป็นไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ควรนำสมาชิกคนอื่นๆ ที่ยังไม่ป่วยไปฉีดวัคซีนหรือไม่

ตอบ

ในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนที่สามารถป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1 เอ็น1 ได้ วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลไม่สามารถป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1 เอ็น1 ได้ ซึ่งคาดว่าประเทศไทยน่าจะมีวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1 เอ็น1 อย่างเร็วที่สุดในช่วงปลายปี พ.ศ. 2552

อย่างไรก็ดีการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ประจำฤดูกาลก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกลุ่มเสี่ยง แต่ต้องเข้าใจว่าการฉีดวัคซีนที่แนะนำนี้ เป็นการฉีดเพื่อป้องกันไข้หวัดใหญ่ประจำฤดูกาล

ไม่ใช่เพื่อป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่

ขอขอบคุณข้อมูลและภาพประกอบจาก

